

2.3.3.1 סיוע אמבולטורי וסיוע חלקי במסגרת מוסדית

הסיוע האמבולטורי בחינוך כולל:

- ייעוץ חינוכי (סעיף 28 בחוק)
  - עבודה סוציאלית קבוצתית (סעיף 29)
  - סיוע בחינוך, סיוע בטיפול בילדים (סעיף 30)
  - סיוע סוציו-פדגוגי למשפחות (סעיף 31).
- שירותי הסיוע האמבולטורי אינם כרוכים בתשלום.

סיוע חלקי במסגרת מוסדית:

- טיפול בקבוצות יום (סעיף 32) או:
  - טיפול במסגרות משפחתיות מתאימות (סעיף 32).
- שירותי הסיוע הניתנים בחלקם במסגרות עשויים להיות כרוכים בתשלום.

2.3.3.1 סיוע אמבולטורי וסיוע חלקי במסגרת מוסדית

סיוע חינוכי אמבולטורי פירושו מתן שירותי תמיכה סוציו-פדגוגית לילדים, בני נוער, מבוגרים צעירים והורים, כאשר מרכז חייהם של הצעירים אינו משתנה (בדרך כלל במסגרת המשפחה). הסיוע מתמקד בהתגברות על בעיות במרכז חייהם זה. הסיוע האמבולטורי כולל במיוחד:

- ייעוץ חינוכי (סעיף 28 בחוק)
- עבודה סוציאלית קבוצתית (סעיף 29 בחוק)
- סיוע בחינוך, סיוע בטיפול בילדים (סעיף 30 בחוק)
- סיוע סוציו-פדגוגי למשפחות (סעיף 31 בחוק)

הסיוע לחינוך שניתן באופן חלקי במסגרת מוסדית כרוך גם הוא בשמירה על מרכז חייהם של הילדים. הם נמצאים רק במהלך היום במסגרת חוץ-ביתית. להלן סוגי המסגרות:

- טיפול בקבוצות יום (סעיף 32) או:
- טיפול במסגרת טיפול משפחתי מתאים (סעיף 32).

בנוסף לסיוע האמבולטורי והסיוע שניתן חלקית במסגרת מוסדית, ניתן לפתח בפועל גם שירותי סיוע הכרחיים ומתאימים אחרים בכפוף לתכנון העזרה ("סיוע לפי סעיף 27 פסקה 2 בספר החוקים הסוציאלי השמיני" או "טיפול פרטני סוציו-פדגוגי אינטנסיבי" לפי סעיף 35 בחוק).

הסיוע האמבולטורי אינו כרוך בתשלום לזכאים. הסיוע החלקי במסגרת מוסדית עשוי להיות כרוך בתשלום (סעיף 91 פסקה 2 בחוק). הייעוץ החינוכי (סעיף 28 בחוק) הוא חלק הארי בסיוע החינוכי. ב-2019, הוא הסתכם בכ-480,000 מקרים, שהיוו כמעט שתי חמישיות מכלל הסיוע החינוכי. השירות ניתן בעיקר במרכזי ייעוץ, אך אפשר להציע גם במרחבים סוציאליים אחרים או במסגרות אחרות לקהל היעד.

העבודה הסוציאלית הקבוצתית (סעיף 29 בחוק) כללה כ-17,000 מקרים והיוותה שירות שמעמיקים להיעזר בו. גם את הסיוע הזה אפשר להציע במרחבים סוציאליים אחרים או במסגרות נוספות. **סיוע בחינוך או סיוע בטיפול** (סעיף 30 בחוק) הוא מתן עזרה פרטנית לילדים ובני נוער במצבי חיים בלתי יציבים. הסיוע יכול להוות תמיכה חשובה, למשל לילדים להורים חולי נפש או להורים שנמצאים במאסה, לילדים שחוו אלימות במשפחה או לתכנון העתיד לאחר אשפוז ממושך במסדות פסיכיאטריות. מספר שירותי הסיוע מסוג זה שניתנו ב-2019 עמד על 71,500 מקרים.

הסיוע הסוציו-פדגוגי למשפחות (סעיף 31 בחוק) כולל תמיכה ב-257,392 צעירים מתוך 132,764 משפחות, והיווה חמישית מתחום הסיוע החינוכי. העובדה שהסיוע קרוב לעולמם של הצעירים מגלמת בתוכה פוטנציאל רב לתמיכה יזימונית בבני המשפחה. עם זאת, אם הסיוע ניתן בצורה לא מקצועית, הוא עלול לטמון בחובו גם סכנות. כמו חדירה בלתי סבירה לפרטיות של המשפחה או אובדן האמון בשירות עקב חשיפת מידע אינטימי או בשל אמצעי הפיקוח הנקטים על ידי גופי הסיוע ואנשי המקצוע במיוחד בהקשר של הגנה על ילדים. מנקודת מבט מקצועית, כיבוד התרבות המשפחתית והשמירה על האמון בין הצדדים הם תנאי הכרחיים לזיהוי למתן הסיוע למשפחות. **טיפול פרטני סוציו-פדגוגי אינטנסיבי** (סעיף 35 בחוק) ניתן במסגרות שונות. סוג זה של סיוע מצריך זמן רב יותר והוא יקר יותר בהשוואה לסוגים אחרים של סיוע אמבולטורי או מוסדי. ב-2019, כ-5,300 מהשירותים הללו ניתנו בצורה אמבולטורית.

סעיף 27 פסקה 2 בספר החוקים הסוציאלי השמיני מצוין כי שירותי הסיוע יינתנו "במיוחד" בהתאם לסעיפים 28 עד 35 בחוק, אולם לשמות הרוחה לנוער יכולות גם להציע תמיכה מיוחדת על בסיס אינדיבידואלי. סיוע מסוג זה מכונה "עזרה גמישה לפי סעיף 27 פסקה 2 בספר החוקים הסוציאלי השמיני". ב-2019 הוא כולל כ-71,000 מקרי סיוע אמבולטורי.

העבודה בקבוצות יום וצורות אינטנסיביות ספציפיות (נדירות יותר) של טיפול משפחתי יומי מתמקדות בלמידה חברתית, תמיכה בבתי הספר ועבודה עם הורים (סעיף 32 בחוק). מדובר בטיפול אינטנסיבי שנועד למנוע את הצאתם של ילדים ממשפחותיהם (מגורים חוץ-ביתיים). הילדים או הצעירים נשארים עם משפחותיהם, אולם במהלך ימות השבוע הם מטופלים במסגרות או במשפחות אומנה. הסיוע שניתן במסגרת זו הסתכם ב-24,000 מקרים ב-2019, כך שהיה לו נתח קטן יחסית מכלל שירותי הסיוע שניתנו.

לקריאה נוספת

Freigang, W. (2016): Ambulante und teilstationäre Erziehungshilfen; in: Schröer, Wolfgang/Struck, Norbert/Wolff, Mechthild (eds.): Handbuch Kinder- und Jugendhilfe, 2nd edition, Weinheim and Basel, p. 832-851.

Statistisches Bundesamt (2020): Statistiken der Kinder- und Jugendhilfe - Erzieherische Hilfe, Eingliederungshilfe für seelisch behinderte junge Menschen, Hilfe für junge Volljährige 2019. Online at https://www.destatis.de/DE/Themen/Gesellschaft-Umwelt/Soziales/Kinderhilfe-Jugendhilfe/Publikationen/Downloads-Kinder-und-Jugendhilfe/erzieherische-hilfe-5225112197004.pdf?__blob=publicationFile (last accessed: 31 May 2021).